

ГОСПОДАРСЬКО-БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТВАРИН ЧОРНО-РЯБОЇ ПОРОДИ РІЗНОЇ СЕЛЕКЦІЇ

Дослідження проведені на чотирьох групах тварин чорно-рябої породи різної селекції: 1 — естонської; 2 — польської; 3 — німецької і 4 — української. Результати досліджень показують, що бички німецької чорно-рябої породи в усі вікові періоди за живою масою переважали своїх ровесників. Їх жива маса в 15-місячному віці становила в середньому $362,7 \pm 3,29$ кг, що на 29,3 кг (8,1%), 19,9 кг (5,4%) і 28,9 кг (7,9%) більше, ніж у тварин I, II та IV груп відповідно. Аналіз даних середньодобового приросту бичків також показав, що нащадки німецької худоби мали імовірно вищу швидкість росту в усі вікові періоди. Кращі висотні показники екстер'єру та обхвату грудей за лопатками притаманні тваринам III групи, а тварини інших груп більш широкотілі. Найвища передзабійна маса у 20-місячному віці виявилась у тварин німецької чорно-рябої породи — 524,3 кг, що на 29,6 кг (5,6%), 19,3 кг (3,7%) і 14,3 (2,7%) більше, ніж у тварин I, II та IV груп. Найважчими тушами характеризувались тварини III групи — 294,7 кг, що на 20,4 кг більше, ніж у ровесників I групи, які мали найнижчу масу туш — 274,3 кг. У бичків польської чорно-рябої породи відмічено найменшу масу внутрішнього жиру (14,6 кг), що свідчить про їхню пізньоспілість. Тварини німецької селекції переважали їх за цим показником на 3,8 кг (2,6%). Високий вихід туші одержано у тварин III та IV груп — 56,2% і 56,0%, тварини I і II груп дещо їм поступалися — 55,4% та 55,2%. Забійний вихід також найвищий у бичків німецької селекції — 59,7%, трохи нижчий він (на 0,3%) у вітчизняних ровесників, а у бичків I та II груп — відповідно на 0,8 і 1,6%. Найвищий вміст м'якоти в туші відмічено у тварин III групи — 79%, у них відповідно і найменший вміст кісток — 17,1%, що на 2,2% нижче, ніж в аналогів I групи. Високий коефіцієнт м'ясності одержано у бичків польської та німецької чорно-рябої породи — 4,6, що на 15% більше, ніж у тварин естонської селекції, і на 6,9% — української чорно-рябої молочної породи. Від тварин німецької селекції одержано більше м'яса вищих сортів порівняно з іншими групами. У м'ясі

© О.Г. Фурманюк, Й.З. Сірацький, 1999

Розведення і генетика тварин. 1999. Вип. 31-32

бичків усіх груп був дуже низький вміст жиру. У тварин німецької чорно-рябої породи його найменше — 4,12%. У туші німецької чорно-рябої породи найбільша кількість протеїну — 44,1 кг, що на 4,9 кг (13%) більше, ніж у ровесників естонської селекції.

Тварини німецької селекції мали більший вміст у крові еритроцитів, гемоглобіну, вищі показники гематокриту, а тварини української чорно-рябої молочної породи мали найменший вміст у крові еритроцитів і найвищу кількість лейкоцитів. Кількість загального білка у бичків I, II та III груп була більша порівняно з бичками IV групи. У бичків IV групи спостерігався найвищий процент альбумінів. Дослідження глобуліну показало, що у тварин різних груп був неоднаковий вміст фракцій альфа-, бета- і гама-глобулінів. Активність амінотрансфераз була вищою у бичків німецької чорно-рябої селекції порівняно з тваринами інших порід. Установлено, що існує позитивний взаємозв'язок між середньодобовими приростами та активністю АСТ ($r = 0,247 - 0,920$ залежно від групи тварин), активністю АЛТ ($r = 0,102 - 0,896$), кількістю білка ($r = 0,302 - 0,10$), кількістю гемоглобіну ($r = 0,284 - 0,942$) та кількістю еритроцитів ($r = 0,185 - 0,997$).

Інститут розведення і генетики тварин УААН

УДК 636.2.082.3.31:681.3

А.В. ХІМЧЕНКО

АВТОМАТИЗОВАНА КАРТОТЕКА БУГАЇВ-ПЛІДНИКІВ

Впродовж останніх п'яти років інститут веде роботу по створенню національної картотеки бугаїв-плідників молочних і молочно-м'ясних порід на базі персональних комп'ютерів. За основу прийнята стандартизована форма картки 1-мол., що містить інформацію про 496 ознак племінних і продуктивних якостей плідників.

В інформаційному банку даних містяться матеріали про 4045 бугаїв Головного селекційного центру України, обласних об'єднань з племінної справи у тваринництві, племпідприємств та елевєрів (таблиця). Розроблено і апробовано на реальних масивах даних комплекс програм, який забезпечує:

© А.В. Хімченко, 1999

Розведення і генетика тварин. 1999. Вип. 31-32